

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/45/2013
Identifikačné číslo spisu:	8012200104
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Ida Hanzelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8012200104.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Idy Hanzelovej a členov senátu JUDr. Eleny Berthótyovej, PhD. a JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD., v právnej veci žalobkyne JUDr. P. S., bytom v V., právne zastúpenej JUDr. Lýdiou Farbakovou, advokátkou so sídlom v Prešove, Floriánova 12, proti žalovanej Sociálnej poisťovni v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 10, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej zo 14. decembra 2011, číslo 45579-2/2011-BA, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 13. júna 2013, č. k. 2S/9/2012-55, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 2S/9/2012-55 zo dňa 13. júna 2013 m e n í tak, že rozhodnutie žalovanej č. 45579-2/2011-BA zo 14. decembra 2011 z r u š u j e a vec jej v r a c í a na ďalšie konanie.

Žalobkyni náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 13. júna 2013, č. k. 2S/9/2012-55, zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne 45579-2/2011-BA zo 14. decembra 2011, ktorým žalovaná odvolanie žalobcu zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 13836-1/2011-PO zo 14. júna 2011 o tom, že žalobkyni zaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 30. júna 2007.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplýva, že v súvislosti s ukončením povinného nemocenského a dôchodkového poistenia žalobkyne k 30. júnu 2007, sa súd musel zaoberať aj postavením žalobkyne ako samostatne zárobkovo činnnej osoby vo vzťahu k zákonu č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Podľa názoru krajského súdu na výkon advokátskej činnosti je oprávnený len advokát, ktorý je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora. Vymedzenie pojmu samostatne zárobkovo činnná osoba podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení je odvodené od samotného oprávnenia vykonávať

túto činnosť. Z uvedeného dôvodu je povinne nemocensky poistená takáto osoba podľa § 14 ods. 1 písm. b) a povinne dôchodkovo poistená podľa § 15 ods. 1 písm. b) citovaného zákona a vznik a zánik tohto poistenia sa viaže na podmienky upravené v § 21 zákona o sociálnom poistení. Túto skutočnosť nemôže ovplyvniť ani právna úprava obsiahnutá v § 12 zákona o advokácii, ktorý upravuje formu, ktorou môže advokát vykonávať advokáciu, lebo základným predpokladom pre výkon advokácie je vykonávanie takejto činnosti fyzickou osobu, ktorá má zákonom požadované oprávnenie.

Krajský súd ďalej uviedol, že žalobkyňa dosiahla za rok 2006 príjem ako samostatne zárobkovo činná osoba podľa osobitného predpisu vo výške 8 351 Sk, a v dôsledku toho, že tento príjem za rok 2006 bol nižší ako 12-násobok vymeriavacieho základu, povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osoby zaniklo žalobkyni 30. júna 2007 v súlade s ustanovením § 21 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

Proti rozsudku krajského súdu včas podala odvolanie žalobkyňa a žiadala, aby odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie správneho orgánu zruší a vec vráti žalovanej na ďalšie konanie. Namietala, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd neúplne zistil skutkový stav a na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam. Krajský súd sa podľa názoru žalobkyne nedostatočne vysporiadal so skutočnosťou, že žalobkyni bol pozastavený výkon advokácie od 1. marca 2006 a teda v období od pozastavenia výkonu advokácie až do 31. októbra 2008 nebola oprávnená ako samostatne zárobkovo činná osoba vykonávať činnosť advokátky. Namietala, že krajský súd neodôvodnil, ako mohla byť splnená podmienka trvania zákonného povinného nemocenského a zákonného dôchodkového poistenia až do 30. júna 2007, keď v skutočnosti v tomto období (teda od 1. marca 2006 do 31. októbra 2008) nebola vôbec oprávnená advokátsku činnosť vykonávať, a teda na akom základe je potrebné považovať advokáta s pozastaveným výkonom advokácie za osobu samostatne zárobkovo činnú.

Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove potvrdiť ako vecne správny.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací, podľa § 10 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania v medziach žaloby a v súlade s § 250ja ods. 2 OSP bez pojednávania a jednomyselne dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne je potrebné vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie rozhodnutia žalovanej o zániku povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia žalobkyne ku dňu 30. júna 2007, a to z dôvodu, že podľa Výpisu z Daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby za rok 2006, bol príjem účastníčky konania nižší ako zákonom ustanovená suma 91 200 Sk.

Žalobkyňa namietala, že povinné sociálne poistenie zaniklo už 2. marca 2006, lebo od 1. marca 2006 do 31. októbra 2008 mala pozastavený výkon advokácie. Spornou medzi účastníkmi bola preto otázka, či žalobkyňa, ktorá mala od 1. marca 2006 do 31. októbra 2008 pozastavený výkon advokácie bola alebo nebola vzhľadom na pozastavenie výkonu činnosti podľa osobitného predpisu, naďalej samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení.

Podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení samostatne zárobkovo činná osoba je fyzická osoba, ktorá má oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu.

Pre posúdenie toho, či žalobkyňa bola povinne nemocensky a povinne dôchodkovo poistená v zmysle § 14 ods. 1 písm. b/ a § 15 ods. 1 písm. b/ zákona o sociálnom poistení je rozhodujúce, či v rozhodnom období žalobkyňa bola samostatne zárobkovo činnou osobou v zmysle § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení.

Oprávnením na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu sa v danom prípade rozumie oprávnenie

na výkon advokácie.

Podľa § 1 ods. 1 až 3 zákona č. 586/2003 Z.z. o advokácii advokácia pomáha uplatňovať ústavné právo fyzických osôb na obhajobu a chrániť ostatné práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb (ďalej len „klient“) v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, so zákonmi a s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Výkon advokácie je zastupovanie klientov v konaní pred súdmi, orgánmi verejnej moci a inými právnymi subjektmi, obhajoba v trestnom konaní, poskytovanie právnych rád, spisovanie listín o právnych úkonoch, spracúvanie právnych rozborov, správa majetku klientov a ďalšie formy právneho poradenstva a právnej pomoci, ak sa vykonáva sústavne a za odmenu (ďalej len „právne služby“). Právne služby na území Slovenskej republiky poskytujú advokáti, ako aj ďalšie fyzické osoby a právnické osoby uvedené v ustanoveniach § 30 písm. b/, c/, d/, e/ a i/ za podmienok a spôsobom ustanoveným týmto zákonom.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z.z. advokát je ten, kto je zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie Slovenská advokátska komora (ďalej len „komora“).

Z administratívneho spisu žalovanej vyplýva, že žalobkyni bol pozastavený výkon advokácie podľa § 8 ods. 1 písm. d/ zákona č. 586/2003 Z.z. od 1. marca 2006.

Podľa § 9 ods. 1 písm. a/ zákona č. 586/2003 Z.z. počas pozastavenia výkonu advokácie advokát nie je oprávnený poskytovať právne služby podľa tohto zákona.

Z citovaného ustanovenia vyplýva, že od okamihu pozastavenia výkonu advokácie advokát napriek tomu, že je naďalej zapísaný v zozname advokátov, už nie je oprávnený poskytovať právne služby, a teda nemá oprávnenie na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu, preto ho nemožno považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu podľa § 5 písm. c/ zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že v dôsledku pozastavenia výkonu advokácie dňom 1. marca 2006 žalobkyňa už nebolo možné považovať za samostatne zárobkovo činnú osobu, a z tohto titulu jej preto ani nemohlo trvať povinné nemocenské a dôchodkové poistenie až do 30. júna 2007. Za daných okolností, ak žalovaná rozhodla, že žalobkyni zaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie 30. júna 2007, jej rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolací súd preto rozsudok krajského súdu zmenil, rozhodnutie žalovanej pre jeho nesúlady so zákonom zrušil a vec jej vrátil na ďalšie konanie podľa § 250ja ods. 3 v spojení s § 250j ods. 2 písm. a/ OSP.

V ďalšom konaní je žalovaná viazaná právnym názorom odvolacieho súdu (§ 250ja ods. 4 OSP).

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, keďže žalobkyňa náhradu trov konania nežiadala a žalovanej taká náhrada nepatrí zo zákona.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.